

Η Γκουέρνικα του Πικάσο

Η απανθρωπιά, η βιαιότητα και η απόγνωση του πολέμου

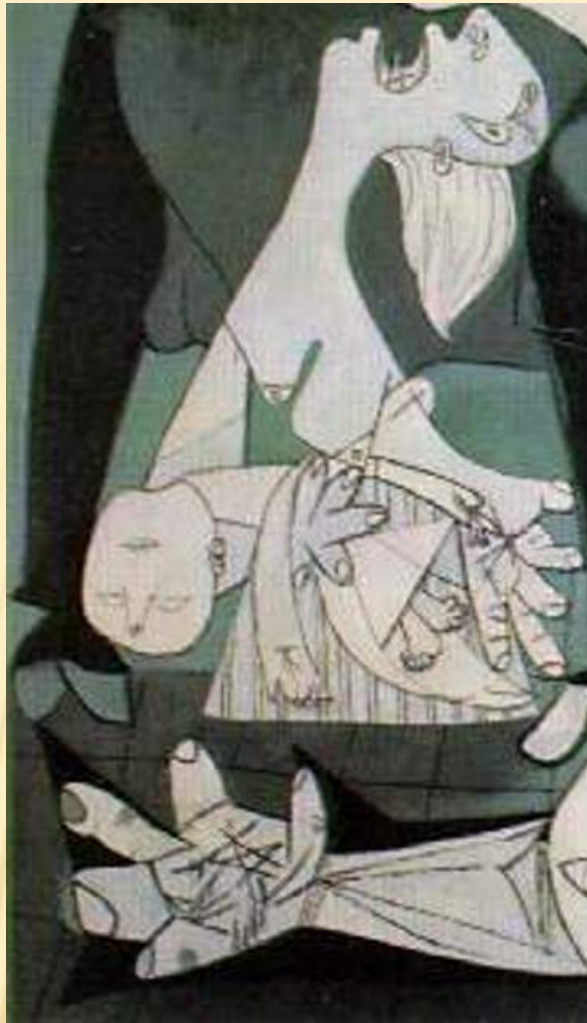
Η Γκουέρνικα είναι μια έντονη διαμαρτυρία εναντίον του πολέμου και της καταστροφής που αυτός σπέρνει.
Τα μήνυμα που θέλει να περάσει ο ζωγράφος είναι απλό:
«ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ».

Η Γκουέρνικα...

είναι κάτι περισσότερο από μια μαρτυρία για τον Ισπανικό Εμφύλιο Πόλεμο. Δημιουργήθηκε σαν άμεση αντίδραση στο νέο της καταστροφής της βασκικής πόλης Γκουέρνικα από τους Γερμανούς, στις 28 Απριλίου 1937. το έργο πήρε το όνομα από την πόλη. Κατά τον βομβαρδισμό του χωριού αυτού το οποίο δεν εξυπηρετούσε, κανένα στρατιωτικό σκοπό, σκοτώθηκαν περισσότερα παιδιά και γυναίκες, και μ' αυτή την πράξη έχουμε την πρώτη δολοφονία παιδιών που γνώρισε ο νεότερος πολιτισμένος κόσμος. Τα χρώματα του έργου είναι "μελανά". Οι τόνοι του μαύρου, του άσπρου και του γκριζου, δεν δείχνουν τίποτε άλλο, παρά το φόβο που επικρατεί παντού.

Η ανάλυση του έργου

1. **Μητέρα:** Ο πίνακας αρχίζει αριστερά με μια γυναίκα-μητέρα που κρατάει το νεκρό παιδί στην αγκαλιά της. Όλες οι φόρμες του παιδιού τραβηγμένες προς τα κάτω, σα να επιδρούν πάνω τους οι νόμοι της βαρύτητας. Η μητέρα με το παιδί έχει μισάνοιχτο το στόμα της. Μ' αυτόν τον τρόπο ο Πικάσο παρουσιάζει τον πόνο να μοιάζει με κραυγή. Έντονο στοιχείο που τονίζεται με το τριγωνικό σχήμα της γλώσσας. Το στόμα της μητέρας θυμίζει το στόμα του αλόγου.

2. Ταύρος: Επάνω και κοντά της απεικονίζεται ο ταύρος. Ο ταύρος δεν είναι μόνο ο φασισμός, αλλά η βιαιότητα και το σκοτάδι. Όλες οι φιγούρες στρέφονται προς το μέρος του, αλλά αυτός κοιτάζει έξω από τα δρώμενα σταθερός και ατάραχος.

3. Πολεμιστής: Λίγο χαμηλότερα κάτω, κείται το σώμα του νεκρού πολεμιστή. Είναι διαμελισμένος. Προσεκτικότερο κοίταγμα μας αποκαλύπτει ότι πρόκειται για άγαλμα. Είναι η μοναδική ανδρική φιγούρα, γιατί όλο το δράμα παίζεται από γυναίκες. Ο Πικάσο επίτηδες σχεδίασε τον πολεμιστή με το ένα χέρι από τη μια και το άλλο από την άλλη πλευρά, έτσι ώστε η στάση αυτή να θυμίζει τη σταύρωση. Ο νεκρός πολεμιστής, είναι συμβολική μορφή της θυσίας του Ισπανικού λαού. Αν πρόκειται για άγαλμα, τότε μαζί με το λαό δοκιμάζεται η ιστορία και ο πολιτισμός του τόπου.

4. Άλογο: Στο κέντρο ακολουθεί η μορφή ενός αλόγου που πληγωμένο από λόγχη, χλιμιντρίζει από τον πόνο. Έχει τον κυρίαρχο ρόλο σ' αυτόν τον πίνακα και συμβολίζει το λαό που απεγνωσμένα φωνάζει ζητώντας βοήθεια. Τα πίσω και κάτω άκρα καταρρέουν, το κεφάλι σηκώνεται. Στηρίζεται στο μπροστινό αριστερό πόδι που είναι αντίγραφο από το άλογο του Παρθενώνα. Η τέχνη θα φέρει τη σωτηρία; Αντίσταση, ηρωισμός, πόνος, αλλά αντιδρά, δεν υποκύπτει. Το σώμα του μοιάζει να είναι καλυμμένο με φύλλα εφημερίδας. Ο ρόλος του τύπου;

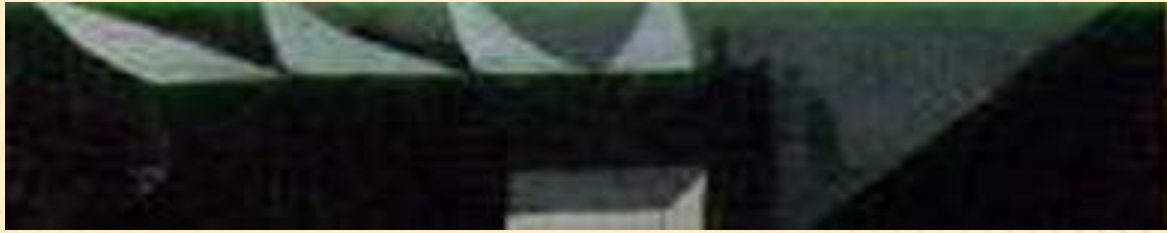

5. Γυναίκες: Προς τα δεξιά του πίνακα απεικονίζεται μια γυναικεία μορφή που προσπαθεί να γλιτώσει από το βομβαρδισμό. Λοξή κίνηση. "Έν γόνασι δρόμος". Παλαιός ζωγραφικός τρόπος που εκφράζει στατικά την κίνηση. Βρήκε εφαρμογή στα τριγωνικά αρχαία αετώματα, όπου αποδόθηκαν μ' αυτόν τρόπο οι ακριανές μορφές.

6. Άνδρας: Στην άκρη δεξιά μια μορφή παριστάνει έναν άνθρωπο πριν πέσει νεκρός.

7. Τρίγωνα: Τα ημίλευκα και λευκά τριγωνάκια εννοούν ότι το κτίριο φλέγεται.

8. **Λάμπα:** Η λάμπα που εικονίζεται επάνω από το κεφάλι του αλόγου, ουσιαστικά δεν φωτίζει τίποτα. Το πιο φορτισμένο στοιχείο της σύνθεσης είναι η μορφή της γυναίκας, που βγαίνει από το παράθυρο, κρατώντας μια λάμπα πετρελαίου. Συμβολίζει το ρόλο της συνείδησης που έρχεται να φωτίσει αυτά που γίνονται τριγύρω. Το ταπεινό φως του λαού που έρχεται να φωτίσει τα συμβάντα. Έρχεται σ' αντιπαράθεση με την ηλεκτρική λάμπα μέσα στο μάτι που δεν φωτίζει υπονοώντας τις δυνάμεις της Ευρώπης που δεν βοήθησαν.

9. Η Γυναίκα με τη λάμπα: Η γυναικεία μορφή που υψώνει τη λάμπα πετρελαίου. Είναι η μόνη μορφή που δεν φαίνεται χτυπημένη από τον βομβαρδισμό. Το έργο είναι «χτισμένο» πάνω σε μία πυραμίδα που έχει για κορυφή της τη λάμπα πετρελαίου. Ακριβώς η μορφή αυτή είναι για τον Πικάσο η έννοια του πολιτισμού που προσπαθεί να σωθεί, ή δε λάμπα που κρατά δεν εκπέμπει παρά το φώς της τέχνης και του πολιτισμού.

10. Τα πρόσωπα: Αν προσέξει κανείς τα μάτια στα πρόσωπα που εικονίζονται, στη μητέρα, στο νεκρό πολεμιστή, στον ταύρο, στο άλογο και στις άλλες μορφές, είναι όλα σε διαφορετικές και αφύσικες θέσεις. Αυτό συμβαίνει γιατί αντικρίζουν έναν κόσμο παράλογο και φρικτό, έναν κόσμο κτηνώδη. Η παραφροσύνη του πολέμου παρουσιάζεται εδώ με μετατόπιση των ματιών από τις θέσεις τους, και με τις παραμορφώσεις των σωμάτων ιδιαίτερα για τα σώματα, που σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να φαίνονται σαν κομματιαστά, μπορούμε να πούμε πως αυτό δεν είναι άσχετο με το αποτέλεσμα που φέρνει ή έκρηξη μιας βόμβας. Ολόκληρος ο πίνακας δίνει την εντύπωση πως απεικονίζει εκείνο ακριβώς που συμβαίνει τη στιγμή της έκρηξης.

11. Χώρος: Ο χώρος μέσα στον οποίο διαδραματίζονται τα γεγονότα δεν είναι καθορισμένος. Όλα βρίσκονται σ' ένα χώρο απροσδιόριστο, που μοιάζει με εσωτερικό δωμάτιο. Τα πλακάκια και η οροφή δίνουν την αίσθηση προοπτικής, αλλά ταυτόχρονα τα γεγονότα τα φανταζόμαστε να διαδραματίζονται σε ανοιχτό χώρο.

Ο Πάμπλο Πικάσο (25 Οκτωβρίου 1881 - 8 Απριλίου 1973) ήταν ένας από τους κυριότερους Ισπανούς εκπροσώπους της τέχνης του 20ου αιώνα.

Η Γκουέρνικα είναι μια εικόνα γεμάτη με αντιπολεμικά μηνύματα, μια έντονη διαμαρτυρία εναντίον του πολέμου και της καταστροφής που αυτός σπέρνει. Τα μήνυμα που θέλει να περάσει ο ζωγράφος είναι απλό: «ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ».